

Universitätsbibliothek Wuppertal

Linguarum Vett. Septentrionalium Thesaurus Grammatico-Criticus Et Archæologicus

Hickes, George

Oxoniae, 1705

Caput primum. De literis et literarum regulis

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1559)

CAPUT PRIMUM.

De Literis, & Literarum Regulis.

UEMADMODUM philosophi, qui corporum naturam tradunt, primum de elementis, ac post de iis, quæ ex elementis nascuntur, ordine solent auditores suos instituere: sic *Grammaticis*, quos non minus quam philosophos, sive physicos, sive mathematicos, ut ordine quæque tradant, docendi ratio requirit, prius de literis, quæ sunt elementa vocum, & primordia orationis, & de earum numero, forma, & potestate tractandum est, quam ad orationis partes, & partium orationis syntaxin procedere eis liceat: nempe quia una omnium artium, & scientiarum præceptoribus lex est, ut ista semper, quamvis parva, primo loco tradenda sint, sine quibus magna, & cognitu digniora, nec sciri, nec consistere possunt.

Quamobrem *Institutiones* hæcæ *Grammaticas Anglo-Saxonicas*, & *Mæso-Gothicas* ab elementorum scientia inchoare recte docentis esse arbitratus, literas utriusque sermonis in exordio operis ponendas existimavi: præsertim *Saxonicas* istas, quas, quod non unius formæ, ductusque sunt, in variis alphabetis exprimendas curavi; plura forsan alibi exhibiturus, prout *Saxonica*, quod aiunt, *manûs* variationes ex mss codicibus seu casu, seu consilio posthac inspiciendis, scire contigerit.

ALPHABETUM ANGLLO-SAXONICUM.

Figura. A B C D E F G H I K L M N O P R S T \mathfrak{D} \mathfrak{P} U \mathfrak{V} \mathfrak{X} Y Z.

Potestas. A B C D E F G H I K L M N O P R S T T H U W X Y Z.

Figura. a b c d e f g h i k l m n o p r r t \mathfrak{d} \mathfrak{p} u x y z.

Potestas. a b c d e f g h i k l m n o p r s t t h u w x y z.

ALPHABETUM MOESO-GOTHICUM.

Figura. A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T Φ Ψ X Z.

Potestas. a b d e f h i k l m n o p r s t t h u w c b z.

Γ respondet *Græco* γ figura & potestate. \mathfrak{G} enuntiatur ut *J* consonum in *Gallico* *jour*, vel ut \mathfrak{p} in *Anglico* *pour*. & aliquando ut tertium hujus alphabeti elementum. Φ sonat ut *hp* *Anglo-Saxonum*, *wh* *Anglorum*, vel *quh* *Scotorum*, in *quih*te, *quhether*, *quhat*, *quhy*, *quhilk*. Ψ initiale *Anglo-Saxonibus* valebat *cp*. in medio vero vocum persæpe valebat *c*. sed qui plura velit de potestate elementorum *Gothicorum*, adeat alphabetum *Gothicum* clarissimi *Francisci Junii*, & *Verelii* manuductionem ad *Runographiam Scandicam*, cap. 3. & 13. \mathfrak{V} formam & in mediis vocibus vim *Græci* ψ obtinet, ut in $\Sigma\text{N}\Lambda\text{R}\chi\text{G}\text{E}\text{I}\text{N}$. $\text{B}\text{Y}\text{S}\text{S}\Lambda\text{M}\text{M}\text{I}$. $\text{S}\text{T}\text{Y}\text{K}\text{E}\text{I}\text{D}\Lambda\text{N}\text{S}$.
A REG

REGULA PRIMA.

Alphabetum istud, quod supra posuimus, *Anglo-Saxonicum* commune est librorum *Anglo-Saxonice* in *Anglia* excusorum. verum in mss *Anglo-Saxonicis*, quorum haud exiguus numerus cum *Latine* tum *Saxonice* apud nos etiamnum superest, alia occurrunt literæ dissimilis faciei, & formæ, quas adjecta tabella lectori antiquitatum studioso exhibet; in qua etiam ostenditur, communis alphabeti quinque elementa, nempe *g. þ. r. t. p.* cum *þ.* formata & deducta esse à *Latinis* sui nominis, & valoris literis.

Alphabetum etiam *Mæso-Gothicum* cum alphabeto *Latino*, & *Græco* ms *Bodleiani* in hac eadem tabella exhibere operæ pretium existimamus, ut curiosus lector cum his illud conferens, cernat, *Ulphilam* partim ex *Latinis*, partim ex *Græcis* literis alphabetum suum integrum sumisse; adeo ut literarum *Mæso-Gothicarum*, exceptis solis *⊙* & *ψ*, non inventor, sed collector, & confarcinator plane dicendus sit.

Ex hac tabella constat *f. g. h. k. s.* è *Latino*, *β. γ. ε. ι. κ. λ. μ. ν. π. τ. χ. ζ.* è *Græco* alphabeto esse sumptas. *Λ* deducitur à primo cujusvis alphabeti elemento paulum mutato: *Δ* à quarto *Latini* alphabeti elemento, linea (ut ita dicam) diagonali parum prolongatâ. *Ϟ* videtur factum pro more scribendi *O* apud antiquos, nempe ducendo in unum circulum duas semilunulas; quas quidem *Ulphila* ita conjungere placuit, ut unius cornu inferius alterius cornu transsecaret. alii natum arbitrantur ab *Ω* *Græco*, pedibus in unum contractis. *ŋ* est *U* *Latinorum* inversum. *α* vel est *Latinorum* *q. i. e. q.* quod in vetustis mss occurrit; vel xv elementum *Latini* alphabeti, linea perpendiculari decurtata. *⊙* est *Latinorum* vel *Græcorum* *O* cum puncto centrali; quod quidem punctum spiritus asperi valorem, vel *Græcorum*, videtur habere; unde *⊙* potestatem habeat *ho*, vel *hoo*, vel *hp.* *Anglo-Saxonum*. *ψ* est purum *Ulphila* commentum. natum fortasse ex *ϣ*, quo *TH* quasi per compendium scribitur. forsan *Ulphilas* & *Græcum* in alium usum transmiserit.

II. *Anglo-Saxones* abbreviate *ȝ* vel *ȝ* frequenter scribebant pro *and*, item *þ* pro *þæt* vel *þat*. necnon *ī* pro *vel* *Latino*, & *oððe* *Saxonico*; præsertim in versionibus paraphrasticis & glossatis, quales sunt duæ illæ celeberrimæ evangeliorum interlineatæ; quarum altera in bibliothecâ *Bodleiana*, altera in *Cottoniana* extat. *ī* vero videtur truncatum à *ul*, quod in vetustis mss scribitur pro *vel*. usurpatur etiam *ī* pro *lice*, ut *ritubi* pro *ritublice*, *ȝoþi* pro *ȝoþlice*. sensum *Anglo-Saxones* imperfectum denotabant unico puncto, at perfectum tribus punctis in triangularem formam hoc modo: dispositis, & haud rarò hoc *ȝ* signo. *Gothi* sensum imperfectum denotant unico puncto, perfectum verò duplici.

III. *H. Spelmannus* in alphabeto *Anglo-Saxonico*, quod primo conciliorum tomo præmisit, hæc etiam notavit: *Ð* *ð* & *d* in nonnullis mss. proprie reor pronuntianda ut *o* in *oððe*, & *th* in *thing* *Anglico*. *þ* *þ* tanquam *th* in *that* vel *this*: sed confunduntur hi characteres à scriptoribus. Notetur insuper, quod in *Anglo-Saxonica*, haud secus ac in *Ulphila-Gothica*, & *Runicâ*, vocalis sæpe absorbetur à consonante, præsertim in fine dictionum; sed tum vocalis, quam consonans includit, aut vocalis proxima subintelligitur: ut in *nemȝt. cenð. ȝep̃p̃xl. ȝupl. neop̃na. hæȝȝt.* ad hæc observandum est, quod *y* vocalis, quam *Græciscam* i. e. *Græcam* vocat *ἄλφρικ*, in vetustis mss scribitur sine puncto in vertice.

IV. Præterea notandum, & monendum *Anglo-Saxones*, nonnullas literas, præsertim vocales, & diphthongos sæpe confudisse, easque indifferenter usurpasse. v. g. *a* & *æ*: ut *ac* & *æc*, *quercus*; *acer*, *æcer*, *ager*. item *e* & *ea*: ut *e*, *ea*, *aqua*; *æc*, *eac*, *æternus*. item *e* & *œ*: ut *æȝþep̃*, *æȝþæp̃*, *ubique*; *æȝþile*, *œȝþile*, *unusquisque*. item *e* & *y*: ut *ælc*, *ýlc*, *quisque*. item *e*, *i* & *y*: ut *eȝland*, *ȝland*, *yȝland*, *insula*; *epel*, *ýpel*, *malus*; *elban*, *ilban*, *ýlban*, *cumtari*; *embe*, *imbe*, *ymbe*, *circa*, *circum*. hinc comparativa apud eos indifferenter exeunt in *ap*, *æp*, *ep*, *ip*, *op*, *up*, *yp*; & superlativa in *ast*, *æst*, *est*, *ist*, *ost*, *ust*, *yst*; participia præsentis temporis in *and*, *ænd*, *end*, *ind*, *ond*, *und*, *ynd*; præteriti vero in *ad*, *æd*, *ed*, *id*, *od*, *ud*, *yd*; pro varia scilicet vel *ævi*, vel loci dialecto.

Literarum *Ulphila-Gothicarum* ea est potestas, & pronuntiatio, quam in alphabeto per literas *Latinas*, *Græcas*, & *Anglo-Saxonicas* expressi. Sed præterea notandum est *ΛΙ* legi ut *ε*, ut in *ἸΛΙΣΝΣ*, *Jesus*. *ΛΛΙΥΙ*, *Levi*. *ΕΙ*, ut *Ι*, ut in *ΔΛΥΕΙΔ*, *David*. *ΛΗ*, ut *ο*, ut in *ΠΚΛΙΤΛΗΚΙΑ*, *prætorium*. *ΣΑΗΛΛΗΜΩΝ*, *Solomon*. *ΠΚΛΗΕΤΕΣ*, *propheta*. *ΠΛΗΚΠΛΗΚΛΙ*, *πορφύρα*, *purpura*. *ΛΓΓ* sonat ut *ANG*. ut in *ΛΓΓΙΛΝΣ*, *Angelus*. *ΛΙΥΛΓΓΛΙΛΙΩΝ*, *evangelium*. *ΛΓΓΥΗ*, *angusta*. Ex his exemplis constat *ΛΙ*, & *ΛΗ* nonnunquam breves esse diphthongos, apud *Mæso-Gothos*; nec mirum, cum apud *Cimbros* au vel *Λ* usurpatur ad ex-

¹ V. g. *ΒΛΓΜΣ. ΛΙΓΚ*: ² Vide *Olai Wormii* liter. *Danic.* cap. 30. ³ *To ðiȝum* *ȝ* *ȝenumen* *ȝe* *ȝpecȝca* *y* *ȝop* *intȝȝa* *ȝpecȝca* *na* *na* *na*. *ȝ* *ȝe* *ȝlca* *y* *ȝ* *on* *Enȝlȝcum* *ȝep̃p̃itum* *ȝp̃iðe* *ȝep̃unelice*. *bisce* *additum* *est* *Græcum* *y*. *gratia* *Græcorum* *nominum*, &c. *ἄλφρικ*. *Gramm.* cap. de *litera*. ⁴ Vid. *Gudmundi Andreae Islandi Lexicon Islandicum* in *2*.
pri-

T A B E L L A.

a a . b . c . d . e . f . g . h . i . l . m . n . o . p . p p . r r r . t . d d . u y . p . r . z z . y

æ s . 7 . þ . t . ad exemplar Evangeliorum Dano-Saxonice, in Bibl. Cottoniana, Nero D.4. Codex S. Cuthberti.

a a a . b . c . d d . e e e f . g g . h h . i . k . l . m . n . o o . p . p . r r . t . þ d d . u v . p . r y .

z . æ s . 7 . þ . t . ad formam Evangeliorum Dano-Saxonice, in Bibl. Bodleiana, Codex hic fuit, ut dicitur, ven. Bedæ.

a . b . c . d . e e e . f . g . h . i . l . m . n . o . p . p . r r . s . t . t . þ . u . p . r . x . y . z . ex Codice Iuniano 27.

a b c d e f g h i k l m n o p r r r r s r r t

þ u p x y z æ s . 7 . t . ad modum Codicis Cottoniani, Tiberius, B. u. qui Pastorale D. Gregorii ab Alfredo R. Saxonice redditum continet.

a b . c . d . e e . f . g . h . i . k . l . m . n . o . p . p . r r n . s r r . t . d d . u .

r r x y r s r . æ . 7 . m . m a . n . n a . m . m i . y . a Codice Bodleiano ejusdem Pastoralis A. S. Hatt. 68.

a . b . c . d . e . f . g . h . i . k . l . m . n . o . p . p . r r s . t . þ . u .

p . x . y . æ . 7 . þ . ad speciem Hexæmeri MS. S. Basilii, in Bibl. Bodleiana, qui inscribitur Hatt. 100.

a b c d e f g h i l m n o p r r s . t . þ . u . p . x . y .

z . æ . 7 . þ . ex libro Homiliarum Bodl. NE. F. 4. u. N. B. 7 affine est 7 pro et, in notis Tyronis et Senecæ.

a . b . c . d . e . f . g . h . i . l . m . n . o . p . p . r . t . d d þ . u . p . x . æ .

7 . þ . t . vel 7 e Boethio Alfrediano. Bod. NE. C. 3. u. t affine est 7 vel, in notis Tyronis et Senecæ.

a b c d e f g h i k l m n o p r r s . t . þ d þ . u . p . x .

y . z . æ . 7 . þ . e Libro Iuniano 1. qui continet historiam Evangelicam cum commentario. vocatur Ormulum ab nomine auctoris, qui Orm et Ormin appellatus est.

a . b . c . d . e . f . g . h . i . l . m . n . o . p . r r . s . t . d þ . u . p . x . y . æ .

7 . þ . e Libro Homiliarum, Bodl. NE. F. 4. 12. Derivatio litterarum, quas H. Spelmanus putavit esse pure Saxonicas.

g g g g r r r r s s r r t t t . v . y y y . d d d d d . t h h h .

a . b . c . d . e . f . g . h . i . k . l . m . n . o . p . p . r . s . t . d þ . u . p . x .

y . z . æ . 7 . þ . Secundum formam quatuor Evangeliorum in Bibliotheca Bodl. quæ Hattioniana vocantur.

a . b . c . d . e . f . g . h . i . l . m . n . o . p . r . s . t . þ d . u . p . x . y .

æ . 7 . þ . e Libro Homiliarum, Bodl. Iun. 24. * e Cod. MS. qui continet vitas quarundam Sanctarum Virginum, Semi-Saxonice Bodl.

a . b . c . d . e . f . g . h . i . k . l . m . n . o . p . r r . s . t . þ d . u . p . x . y . z . z . þ .

A . B . G . D . E . F . G . H . I . v e l i . K . A . M . N . Q . P . O . R . S . T .

ψ . n . u . y . x . z . Alphabetum Mæso-Gothicum, e cod. argenteo sumtum, per Franc. Junium, F. F.

a b c d e f g h i l m n o p q r s t u v x y

y z . Alphabetum Latinum, e Codice M. S. Bibliothecæ Bodleianæ, Laud. F. 82.

A B Γ Δ Ε Ζ Ζ Η Θ Ι Æ Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Υ

ϕ ϕ χ ψ ω . Alphabetum Græcum, ex eodem MS. continet ille Codex actus Apostolorum Græce ac Latine, in literis uncialibus.

Murghers sculp.

à reals, Goth. **SĀLABRNS.** rugge, *lena*, à peope. foam, *spuma*, à fæm. headen, *cælum*, à heopen. iland, *insula*, ab igland. fowle, *volucris*, à fuzel, Goth. **ƒINƒLAGS.** meal, *fari-na*, mealepe, vel melepe. ring, *annulus*, hþing. stirk, vel stere, *buculus*, ƒtýpic, vel ƒtýpc. thobel, *ligo*, pala, ƒcofel. lapwing, *upupa*, lepepinc. sty, bara, ƒtize. wæk, *hebdomas*, puca vel uca. thumb, *pollex*, þuma. witch, *lamia*, picce. nether Eboracensibus, *coluber*, næbþna. nauger, *terebrium*, nauegar. wain, *plaustrum*, *uehiculum*, paþen, vel pæn. tilt, *tentorium*, ta-bernaculum, telt. droffe, *scoria*, þpoþna. gander, *anser masculus*, ƒandþa, vel ƒanþa. radish, *rhabbanus*, pædic. rufþ, *scirpus*, ƒiƒc. aþþ, *fraxinus*, ab æƒc. clock, *horologium*, cluzga, cam-pana. ywe, *taxus*, ab y. lobster, *locusta*, lopperþpe. ridge, *dorsum*, *striga*, teclum, hþicge. edge, *acies*, ab ecge. seal, *phocas*, ƒiole. hoast Eboracensibus, *tuffis*, hþoþta. marrow, *medulla*, meþƒ-fole, *pullus*, ƒola, Goth. **ƒNĒLA.** guilt, *reatus*, ƒilt. priest, *sacerdos*, pþeoþt. body, *corpus*, boþƒ, ƒatura. halter, *capistrum*, hæþþpe. chæk, *mala*, gena, ceac. bosom, *sinus*, boþme. hail, *grando*, haþol. snail, *limax*, ƒnæþol. spur, *calcar*, ƒþupa. munc, *monachus*, munuc. poke, *ju-gum*, ƒeoc, Goth. **ƒLAGNK.** honey, *mel*, hunþ. þrine, *scrinium*, ƒþin. gall, *fel*, ƒealla. biþþop, *episcopus*, biþcop. law, *lex*, laþa. comb, *pecten*, camb. wheat, *triticum*, hþæþe, Goth. **OLITS.** swarm, *examen*, ƒþeapm. worm, *vermis*, þýþm, Goth. **VALNKM.** sæd, *semen*, ƒæd. light, *lux*, leoþt, Goth. **ĀINĒĒĀ,** vel **ĀINĒĒĀ.** wound, *vulnus*, þund, Goth. **YNNĒ.** laughter, *risus*, hleoþop, Goth. **ĒĀĒĒĒĒĒ,** ridere. thigh, *crus*, þeoh. eben, *vesper*, ab æ-þen. father, *pater*, ƒæþer. brother, *frater*, þþoþop, Goth. **ƒKƒƒĀK.** sparrow, *passer*, ƒþeapþa, Goth. **SNĀKYĀ.** hawk, *accipiter*, haþuc. mother, *mater*, moþop. nephew, *nepos*, neþa. whetstone, *cos*, hþeþþtan. well, *fons*, puteus, þýl, vel pala. craft, *ars*, *scientia*, cþæþt. nut, *nux*, hnutu. ax, *ascia*, ab æx, Goth. **ĀUZI.** threshold, *limen*, hæþþeþalþ. head, *caput*, heaþod, Goth. **ĒĀNĒIþ.** lord, *Scotice laird*, *dominus*, hþaþoþþ. foot, *pes*, þot. ox, *bos*, ab oxa. ram, *aries*, þom. leasom, *pasuum*, læþpe. whore, *scortum*, huþe, vide Goth. **ĒKƒƒS.** þew, *species*, hieþe, vel hieþe. harvest, *messis*, hæþþeþt. Þork, Eboracum, (urbs,) *Soþoppic-fith*, *piscis*, ƒixa, Goth. **ƒISK.** fright, *terror*, ƒýþþto, Goth. **ƒĀNKĒTĀN,** timere. whey, *serum lactis*, hþæþ. kettell, *cacabus*, cýtel. hibe, *alveare*, hyþe. itch, *pruritus*, ƒicþa. gal-lowes, *crux*, *patibulum*, ƒalþ, vel ƒalþa, Goth. **ƒĀĒĒĀ.** otter, *lutra*, ab otþop. boar, *aper*, þap, vel þape. sow, *sus femina*, ƒuþu. bitch, *canis femina*, bicþe. cow, *vacca*, cu. bæ, *apis*, beo. droan, *fucus*, þþan. wasp, *vespis*, þæþþ. hornet, *crabro*, hþþnet. fly, *musca*, þleoþe. flea, *pulex*, þleo. louse, *pediculus*, luþa. toad, *bufo*, taþþe. adder, *coluber*, ab ætþop, vel ætþeþ. needle, *acus*, næþl, Goth. **NEþĒS.** bytte Wigorniensibus, *uter*, býtte; butte, *dolium*, ab eadem origine. counter, vox Londinensis pro carcere urbano, cþeapþeþþ, *carcer*. orchard, *hortus*, ab oþcþþ, Goth. **ĀNKĒTĒKĒS.** thirl, in agro Eboracensi noseþþirl, *naris*, & ¹ *Turle* nomen angiportus in Oxoniâ, per quam itur ex urbe in pomœria borealia; & forþan per meta-thelin literarum drill instrumentum fabrilis, quo foramina transadiguntur, à þýþel, vel þýþl, quod foramen significat. way, *via*, þæþ, Goth. **YIRS.** wind, *ventus*, þind, Goth. **YINDS.** winter, *hyems*, þintep, Goth. **YINTKNS.** fæ, *feudum*, þeoh, Goth. **ƒĀĒĒ.** mist, *nebula*, miþþaþ, *tenebræ*. embassy, Gallice ambassade, ab ambýht-þeþþa, *nuncius*, vel ambýht, *legatio*; vid. glossarium Gothicum, in **ĀNþVĀĒTS.** Locus ille editus, Londinum meanti-bus remeantibusque conspicuus in agro *Middelfex*. una cum ecclesiâ in ejus summitate positâ, vulgò, *Harrow o' the Hill*, nomen sumit à voce heaþƒ, seu hæþƒ, quæ tam *lucus*, quam *fa-num* vel *templum* significat. si ecclesiâ à loco, præferenda est prior vocis significatio; si vero lo-cus à templo, vel ecclesiâ denominatur, posterior. þa þiþþede and þa heaþƒaþ þeoþolþýlþa, *aræ*, & *templa idolorum*, Bed. H. E. p. 143. Australes Angli vocant insulam flumineam *an-eight*, ab 1ƒþaþ quod *insulam* significat. hi þluzon oþþer Temere on ænne 1ƒþaþ, *transvolaverunt Tamesin in insulam*. chron. Sax. in Ann. dccxciii. Templum sanctæ Mariæ in ripâ Thamefis *Sutbricensi* positum vulgò vocatur *St. Mary Overs*, i. e. *Sancta Maria ripensis*, ab oþþer, vel oþþe, *ripa*, in gen. oþþerþ vel oþþerþ. 1ƒ heora ealþop-buþþ nemned *Lunden-ceapþpe* on oþþe þeþeþþed þæþ þoþeþþeþþenan ƒþeameþ, *illorum metropolis*, *Londinensis urbs*, est super ri-pam præfati fluminis posita, Bed. H. E. p. 116. Sic ecclesia omnium sanctorum in colle juxta turrem Londinensem (cujus non ita pridem munificentia *Gulielmi* archiepiscopi *Cantwariensis* cu-ratus eram) posita, vulgò vocatur *Alhallowes Berkin*, à ² þeþþen, quod est denomina-tivum vocis þeþþ *collem* significantis. hæc obiter captandi lectoris gratiâ.

Exempla nominum adjectivorum.

Þaked, nudus, à nacod, Goth. **NĒĀĒþS.** bright, *clarus*, beoþht, Goth. **ƒĀIKĒT.** fain, *letus*, þæþen, vide Goth. **ƒĀGINþN,** gaudere. smooth, *glaber*, ƒmeþþe. rough, *asper*, þeoh, Goth. **ƒIH.** it, *istud*, hýþ, Goth. **ĒTĀ.** quick, *vivus*, cuþe, vide Goth. **ĀYĀIZþ.** worse, Eboracensibus *warse*, þeþor, þýþþ, Goth. **VALKS.** best, *optimus*, beþþt, Goth. **ƒĀTISTĀ.** vide gl. Goth. in voce **ƒĀTIZþ.** fresh, *recens*, þeþþc. right, *rectus*, þiht, vide Goth. **ƒĀ-**

¹ Nisi potius sit à turrella. ² Gothice **ƒĀIKĒĒĒĒĒ.** þeþþahen, *montanus*, Luc. 1, 39, 65.

RAIHTS. oīw, suus, proprius, Eboracensibus aīw, ab azen, Goth. **AIWIN**, vel **AIHIN**. vide gl. Goth. in voce **AIWAN**, habere. **ouht**, aliquid, ab aht. **nouht**, nihil, naht. all, omnis, ab eal, **ALLS**. **mickel** Anglis aquilonaribus, multus, mycel, **MIKIALS**. little, parvus, lytel. **short**, curtus, brevis, sceopt. **long**, Eboracensibus lang, lang. any, ab ænig. glad, lætus, glæd. **gray**, glaucus, ƷpæƷ. **sharp**, acutus, sceapp. **more**, Eboracensibus mare, plus, lætus, glæd. **gray**, glaucus, ƷpæƷ. **sharp**, acutus, sceapp. **more**, Eboracensibus mare, plus, amplius, mare. **nash** Wigorniensibus, mollis, delicatulus, neƷc. **aware**, **unaware**, paratus, imparatus, Ʒeappe, ungeappe. **whole**, integer, palƷ, palhƷ, palh, vel palhƷ. **empty**, vacuus, ab æmtig.

Exempla verborum.

To **kisse**, osculari, à cyrran, Goth. **KIKGAN**. to **follow**, sequi, ƷolƷian. to **hide**, ob-
jurgare, cidan. to **lend**, accommodare, mutuum dare, lænan. to **hæp**, claudere, hæppian. to **swal-
low**, glutire, ƷpelƷian. to **dry**, siccare, vel tergere, ab adƷigan. to **row**, remigare, peoptan. to
ask, inquirere, percontari, ab axian, vel ahƷian. to **knoll**, pulsare campanam, cnyllan. to **ring-
pull**, pulsare campanas, hƷingƷan. to **æk**, augmentare, ab ican, Goth. **ANKAN**. to **rain**, plueri, pe-
pulsare campanas, hƷingƷan. to **æk**, augmentare, ab ican, Goth. **ANKAN**. to **rain**, plueri, pe-
man, Goth. **KIRGAN**. vide gl. Goth. in voce **KIRN**. to **thresh**, triturare, ƷepƷcan. vide
ƷAFKASK, vel **ƷKASK**. to **run**, currere, ab apƷian, vel potius à Goth. **KIRNAN**. to
scrape, scalpere, fit à Ʒceopan. to **carve**, resicare, sculperre, ceopƷan. to **shove**, detrudere, be-
Ʒcufan. to **live**, vivere, liban, vel leoƷan, **LIBAN**. to **cwell**, to kill, occidere, cuellan. to
buy, emere, býƷgan, **BINGAN**. to **abide**, manere, expectare, anbidian. to **borrow**, mutuari,
borƷian. to **reap**, metere, Ʒipan. to **laugh**, ridere, hlihan, Goth. **HALHGAN**. to **wax**, cre-
scere, peaxan, Goth. **VAHSGAN**. to **wake**, vigilare, & expergescere, pacian, Goth. **VA-
KAN** vigilare, & Goth. **VAKGAN** expergescere. to **weald**, regere, pealban, Goth. **VALL-
GAN**. to **ward**, custodire, peapƷian, Goth. **VAKGAN**. to **wæn**, opinari, penan, Goth.
VENGAN. to **winnow**, ventilare, pændƷian. to **wash**, lavare, ƷæƷcan.

Exempla indeclinabilium.

When, quando, à hƷæne, Goth. **GAN**. enough, satis, Ʒenoh. vide Goth. **ƷANQH**. so,
sic, Ʒpa, Goth. **SVE**. then, tunc, Ʒon, Goth. **ƷAN**. whether, num, nunquid, hƷæƷep. Goth.
ƷAFAR. hither, huc, hƷep, Goth. **hiddæ**. thither, illuc, hƷep. but, nisi, excepto,
butan. if, Scotice gif, si, Ʒif, Goth. **ƷAN**, vel **ƷABEI**. there, ibi, illic, hƷæƷ, Goth. **ƷA-
KNI**. at, apud, ad, ab æt. why, cur, hƷi, Goth. **ƷA**. whither, quo, hƷyƷep, Goth. **ƷA-
DRE**. where, ubi, hƷæƷ, Goth. **ƷAR**. after, post, ab æƷep, Goth. **ƷETRA**, significat
idem quod after that apud Anglos i. e. denuo, rursus, iterum. from, à, abs, ex, Ʒpam. among,
inter, Ʒemanz. **betwixt**, inter, betƷux, Goth. **ƷAIKH**. over, super, ab
oƷep, Goth. **NEAR**. oft, sæpe, ab oƷt, Goth. **NETA**. soon, illico, Ʒona, Goth. **SNNS**. yea,
etiam, Ʒea, Goth. **GA**, vel **GA**. yes, etiam, Ʒyre, quod occurrit Math. xvii, 25. Ʒa cƷæƷ he.
Ʒyre. he deƷ. long, ab andlang, in longum, per: ut, Ʒon Ʒe hepe up andlang Ʒigene, perre-
xit exercitus longo tractu per Sequanam. chron. Saxon. anno dccclxxxvii. about, circum, cir-
citer, ab onbutan. Ʒ Ʒlogon monige men æt hocneƷatune. and ƷæƷ onbutan. Anglice: and
slew many men at Hocnortun, and thereabouts.

CAPUT SECUNDUM.

De articulo, sive pronomine demonstrativo, quod grammaticorum
vulgus articulum vocant definitum.

- I. Lingua Anglo-Saxonica, & Gothica, quam Mæso-Gothicam vocamus, pro ingenio suo, haud
secus, ac Græca, articulo, seu pronomine præpositivo delectantur, qui variatus per ca-
sus in utroque numero nominibus præfigitur.
- II. Articulus Anglo-Sax. Ʒe, Ʒeo, Ʒæt, i, i, Ʒi significat. Ʒe autem præponitur masculinis, Ʒeo
foemininis, Ʒæt neutris: ut, Ʒeo Ʒapel Ʒr ma Ʒonne metƷ. and Ʒe lichama ma Ʒonne Ʒæt Ʒeaf,
anima plus est, quam esca, & corpus plus quam vestimentum, Luc. xii, 23.

¹ Vel ƷilƷean, quod idem denotat. unde vox Anglice. vide Stephanidis notas in præfationem
Cimbrica, quæ toties occurrit in Wormii monu- Saxonis Grammatici, pagg. 4, 5. & Olai Wor-
mentis Danicis, Ʒilaza, comes, socius, fellow mii monumenta Danica; libro iii. capite 4.
Nume-